

Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri Envanteri : Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Ülkü KÖYMEN
Çukurova Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Özet - Bu çalışmada, Weinstein (1987) tarafından geliştirilen "Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri Envanteri"nin (The Learning and Study Strategies Inventory) geçerli ve güvenilirlik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Yükseköğretim düzeyindeki öğrenci grubundan elde edilen veriler doğrultusunda, önce dil geçerliği, daha sonra faktör analiziyle yapı geçerliği belirlenmiştir. Güvenirlik için de KR 20 Alfa değerleri ile test-tekrar-test tekniklerinden yararlanılmıştır. Sonuçlar, envanterin 10 alt skalasının yeterli geçerlik ve güvenilirlik düzeyine sahip olduğunu göstermektedir.

Summary - The Learning and Study Strategies Inventory : Reliability and Validity Studies

This study aimed to investigate the reliability and validity of the instrument called LASSI, which is/originally developed by Weinstein (1987). First psycholinguistic studies were carried out on the bases of data collected from higher education student body. Later factor analysis was calculated for construct validity. For reliability, KR 20 Alfa and test re-test techniques were employed. Findings indicated that whole 10 scales of the inventory can be used in Turkish context reliably and validly.

Giriş

Öğrenme ve ders çalışma konusunda yapılan araştırmalar oldukça çok ve çeşitlidir. Özellikle öğrenmenin değişik açılardan ele alınarak incelenmesi bu alandaki çalışmalara çeşit ve zenginlik kazandırmıştır. Bunlar arasında öğrenmede belleği temel alanlarla (Munt., Frost ve Lonneborg, 1973), çalışma alışkanlık ve becerileri ile kişilik ilişkilerini temel alanlar (Rodyap ve Patton, 1977; Rutkowski ve Domino, 1975; Eysenck, 1977) vardır. Bu konudaki diğer çalışma alanı, öğrenme oryantasyonudur (Dore, 1976; Little ve Dore, 1982; Oxenham, 1984). Brown ve Holtzman (1953, 1967) ise "Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumlar" üzerinde çalışmış ve aynı ad ile bir ölçme aracı geliştirmiştir. Diğer taraftan Marton ve Saljö (1976a, 1976b) öğrencilerin çalışma yaklaşımlarını incelemiş, bu çalışmalara paralel olarak Svensson (1977) yüzeysel ve derin yaklaşım ile sınav sonuçları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Öğrenme süreçleri konusunda yaptığı çalışmalarıyla tanınan bir diğer araştırmacı ise Biggs'dir (1970, 1979).

Ülkemizde bu alandaki ilk araştırmayı yapan Küçükahmet (1987), geleneksel yükseköğretim öğrencilerinin değişik üniversite ve öğretim alanlarına göre ders çalışma alışkanlıkları ve tutumlarını incelediği çalışmasında Brown ve Holtzman (1967) tarafından geliştirilen aracı kullanmıştır. Ülkemizde yapılan bir diğer çalışma (İlgin ve diğerleri, 1988) "Verimli Çalışma Alışkanlıkları Kazandırma Seminerinin Üniversite Giriş Sınavına Hazırlanan Gençlerin Başarısına Etkisi" araştırmasıdır.

Türkiye'de şimdiye kadar yüksek öğretim öğrencilerinin öğrenme süreçleri ve stratejilerini konu alan bir araştırma yapılmamıştır. Ülkemizde yeni bir uygulama olan Açıköğretim Sistemi için de aynı durum söz konusudur. Bu nedenle geleneksel yükseköğretim ve Açıköğretim öğrencilerinin öğrenme ve ders çalışma stratejilerinin karşılaştırıldığı çalışmada (Köymen, 1989), "Öğrenme ve Ders Çalışma Envanteri" (The Learning and Study Strategies Inventory) -

LASSI- (Weinstein, 1987) adlı envanterin Türkçe'ye kazandırılması amaçlanmıştır.

Öğrenme ve ders çalışma stratejileri ile ilgili olan araçlar içinden LASSI'nın seçilme nedeni bu envanterin diğerlerine kıyasla öğrenme süreçlerini açıklayan değişkenler yanında, ders çalışma yollarına etki eden değişkenleri de kapsaması; geleneksel öğretim sistemine ve Açıköğretim sistemine uygulanabilecek skalalardan oluşması; hem teşhis etme (diagnostic) hem de adım adım uygulanabilen (prescriptive) ve yükseköğretim düzeyindeki öğrenciler için geliştirilmiş bir ölçme aracı olmasıdır. Aracın gelişimi ile ilgili bilgilere geçmeden önce, öğrenme stratejisinin ne olduğunu açıklık kazanması gerekmektedir.

Pask (1976) öğrenme stratejisini, öğrenmede belli bir amaca yönelik gerekli basamakların takip edilmesi biçiminde tanımlarken, Weinstein (1985), herhangi bir bilginin kazanılması, bunun varolan bilgilerle ilişkilerinin kurulması ve gereğinde hatırlanmasını kolaylaştıracak artırarak düşünce ve davranışlar olarak tanımlamaktadır. Öğrenme stratejileri aynı zamanda bilişsel stratejiler olarak da adlandırılmaktadır. Bunlar karmaşık zihinsel etkinlikler olup, öğrencilere herhangi bir bilgi ve/veya davranışı algılama, zihinde saklama ve hatırlamada yardımcı olacak düşünce ve davranışlardır. Bu stratejiler belli bir konu alanına ve kursa bağımlı olmayıp, her öğrenme durumunda kullanılacak genel zihinsel becerilerdir ve öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Kuşkusuz bu stratejilerin seçimi, planlanması ve uygulanması bireylere göre değişmektedir (Jonassen, 1986). Weinstein'in (1987) belirttiği gibi, eğer biz öğrencilerimizin kendi kendilerine öğrenmelerini istiyorsak, onların öğrenmelerinden kendilerinin sorumlu olduğunu ve bunun için gerekli tutum ve becerileri nasıl kazanacaklarını öğretmemiz gerekmektedir. Öğrenme stratejilerine örnek olarak özetleme, bir bilgi veya fikri kendi sözcükleriyle ifade etme, benzetmeler yapma, not tutma ve bir fikri ana hatlarıyla belirleme verilebilir. Bunların yapılabilmesi için bireylerin bilişsel süreçlerinin aktif olması

gerekmektedir. Bu aktiflik aynı zamanda belli bir amaca yönelik olmayı da gerektirmektedir. Böylece öğrenci kendisini ve öğrenme yollarını kontrol edebilmeyi öğrenmektedir. Özetle bilişsel olarak aktif olan birey, planlama, uygulama, değerlendirme ve gerektiğinde davranış ve düşüncesini değiştirme gücüne sahiptir. Bu da kendi öğrenme stratejilerini bilmek ve bunu belli hedeflere göre yöneltebilmekle olasıdır.

Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri Envanteri:

Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri Envanteri (LASSI), 77 maddeden oluşmaktadır ve maddeler iki ana grupta toplanmaktadır. Bunlar bilişsel (cognitive) alanla ilgili maddeler ve duyuşsal (affective) alanla ilgili maddelerdir. Toplam 10 skaladan oluşan ölçeğin bilişsel alanla ilgili skalaları; 1. Zaman Kullanımı (Time Management), 2. Konsantrasyon (Concentration), 3. Bilgilerin İşlenmesi (Information Processing), 4. Anafikri Seçme (Selecting Main Ideas), 5. Ders Çalışma Yardımcıları (Study Aids), 6. Kendi Kendini Test Etme (Self Testing) ve 7. Test Stratejileridir (Test Strategies). Duyuşsal alanla ilgili skalalar ise 1. Tutum (Attitude), 2. Güdüleme (Motivation) ve 3. Kaygı'dır (Anxiety).

Beş maddeden oluşan "Anafikri Seçme" skalası dışındaki skalaların her birinde sekiz madde bulunmaktadır. Böylece LASSI toplam yetmişyedi maddeden oluşmaktadır. Seçenekler "bana hiç uymuyor", "bana pek uymuyor", "bana biraz uyuyor", "bana oldukça uyuyor", "bana tamamen uyuyor" biçiminde verilmektedir.

Puanlama bazı sorularda düz (a:1,b:2.....e:5), bazı sorularda ise terstir (a:5,b:4,.....e:1). Her skalanın puanı o skalaya ait sorulardan alınan puanların matematiksel olarak toplanması ile elde edilmektedir.

Aşağıda LASSI'de yer alan skalaların her birini kısaca açıklaması verilmektedir.

1. Tutum : Tutum skalası öğrencilerin okula karşı genel tutumları ve buna bağlı olarak okul başarısına etkili olan güdülenmelerini ölçer. Eğitime karşı geliştirilen genel tutum ve güdülemenin öğrencinin kendi kendine çalışmasında çok etkili olduğu devamlı vurgulanmaktadır. Özellikle okulda verilenlerin hayattan beklenenler arasında

paralellığın olması öğrencinin eğitime ve okula karşı tutumlarını olumlu yönde etkilemekte ve ders çalışma isteğini artırmaktadır. Bunun tersi durumlarda ise öğrencinin okul ve okula ilişkin konulara ilgi göstermesi ve iyi çalışma alışkanlıkları geliştirmesi güçleşmektedir.

2. GÜDÜLEME : Tutum skalasında öğrencilerin okula karşı genel tutumları ve okulda başarılı olmak için genel anlamda güdülenmeler ölçülmektedir. Genel güdülenme yanında, alınan kurslarda başarılı olmak için de güdülenme oldukça önemlidir. Öğrencilerin ders çalışma ve performansları konusunda almak istedikleri sorumlulukların derecesi okul ve okulda verilen ev ödevlerine karşı gösterdikleri davranışlarla ilgilidir. Bu davranışlar ders kitaplarının okunması, derse hazırlanılması, ödevlerin zamanında yapılması, konu ilginç gelmese bile çalışmaya istekli olunması şeklinde sıralanabilir.

3. Zaman Kullanımı : Ders çalışma programları hazırlamak ve bunları uygulamaya koymak öğrencilerin kendi kendilerini disiplin altına almalarını sağlar. Bu uygulamalardan alınacak sonuçlarda öğrenciler günün ders çalışmak için en verimli ve en verimsiz saatlerini, hangi konuların kendileri için daha kolay, hangi konuların daha zor olduğunu belirleyerek öğrenme yöntemlerini seçimlerinde kendi kendilerini daha iyi tanıma olanaklarını elde ederler. Bu durum öğrencilerin daha uygulanabilir ders çalışma programları yapmalarına olanak verir ve daha önemlisi bu konuda güdülenmelerini sağlar.

4. Kaygı: Spielberger'e (1980) göre kaygı, kuruntu (worry) ve duyusallık (emotionality) olmak üzere iki faktörden oluşmaktadır. Kuruntu, kaygının bilişsel yönü olup, bireyin kendi başarısızlığına ve bunun sonuçlarına ilişkin düşüncelerini ve kendisi hakkındaki olumsuz değerlendirmeleri kapsar. Spielberger'in de belirttiği gibi kaygı anlık bir duygu değil, bir kişilik özelliğidir. Envanterin bu skalasında ölçülen, kaygının kuruntu yönüdür. Ders çalışma sırasında öğrencinin gergin, endişeli ve kendinden emin olmaması, onun dikkatini akademik yönden çok kendisini eleştirmeye ve mantık dışı korkulara

yöneliktir. Bu da çalışma performansına olumsuz etki eder.

5. Konsantrasyon: Konsantrasyon, öğrencilerin ders çalışırken dikkatlerinin dersle ilgili etkinliklere yönelmesini sağlar. Dikkatlerinin başka düşüncelerle, ciaylarla dağılmasını önler. İnsanların etrafında olan olayları veya çalıştıkları dersi özümlemelerinde belli bir kapasiteleri vardır. Araya giren başka düşünce ve olaylar dikkati dağıtarak kişilerin özümleme kapasitelerini olumsuz yönde etkiler.

6. Bilgi İşleme : Anlamli öğrenme elaborasyon ve orgazınasyon stratejileri ile sağlanır. Bu stratejiler öğrencinin önceden bildikleri ile yeni öğreneceği konu arasında bir köprü görevi görür. Eski bilgiler, deneyimler, tutum, inanaçlar ve düşünme yollarının organize edilerek kullanılması öğrencinin kazandığı yeni bilgiler anlamli bir şekilde işlenmesini özümlemesini sağlar.

7. Ana Fikirlerin Seçimi : Öğrencinin çalıştığı materyalin önemli kısımlarını seçebilmesi öğrenme açısından büyük önem taşır. Sınıfta yapılan açıklamalar tartışmalar ve ders kitapları öğretilmek isteneni daha iyi açıklayabilmek için çoğu kez fazladan örnek ve destekleyici bilgileri içerirler. Öğrencinin bu verilen bilgilerin içinde önemli olan ve akılda tutulması gerekenle, önemsiz olan, sadece destek için verilen bilgileri birbirinden ayırması gerekir. Aksi halde öğrenci verilen herşeyi aklında tutmaya çalışacak, büyük bir olasılıkla bunda da başarılı olmayacak, ayrıca gerektiğinden çok fazla zaman harcayacaktır.

8. Ders Çalışma Yardımcıları : Ders kitapları ve diğer yazılı materyaller çoğu kez başlıklar, italik, yazılar, boşluk bırakmalar, özel işaretler, özetler, davranışsal amaçlar gibi çalışma yardımcıları ile donatılmıştır. Başkalarının öğrencilerin dikkatine sunulan bu çalışma yardımcılarının nasıl kullanılacağına bilinmesi, ayrıca ders çalışırken şekil ve grafikler ile satır aralarını çizme, işaretleme, özetleme, not alma gibi kendilerinin yaratacağı çalışma yardımcılarını kullanması öğrenmede çok etkilidir. Bunlara

ilave olarak grup çalışmaları, notların karşılaştırılması gibi etkinlikler de çalışma yardımcıları olarak kabul edilir.

9. Kendi Kendini Test Etme : Öğrencilerin öğrendiklerini tekrar etmeleri, ne kadar anladıkları konusunda kendi kendilerini test etmeleri, öğrenmede eksik ve yanlış olan kısımların belirlenmesini ve yendien doğru olarak öğrenilmesini, öğrenilen konular arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılarak birleştirilmesini sağlar. Ayrıca ek bir çalışmaya gerek olup olmadığını ortaya çıkarır. Zihinden yapılan tekrarlar, notların ve ders kitaplarının tekrar gözden geçirilmesi, sınavda gelebilecek soruların düşünülerek cevaplandırılması gibi etkinlikler öğrenmenin anlamlı, performansın etkili olmasını sağlarlar.

10. Test Stratejileri: Öğrencinin sınavdaki başarısı, sınava hazırlanma durumunda ve sınav olma stratejileri ile yakından ilgilidir. Sınava hazırlanma sınavın soru-cevap şeklinde mi, çoktan seçmeli mi olacağı; sınavda sadece hatırlama mı gereceği, yoksa kavramların, ilkelerin uygulanması mı gerekeceği, ayrıca, çalışılan konunun sınav sırasında kolayca hatırlanması gibi konuları kapsar. Sınav olma stratejileri ise sınav şeklinin ve soruların özelliklerinin bilinmesi ve etkin bir cevaplama planının yaratılması ile ilgilidir.

YÖNTEM

LASSI'nin İngilizce'den Türkçe'ye çevirisi araştırmacı tarafından yapılarak, oluşturulan Türkçe formun çeviri geçerliği geriye çevirme tekniği ile yapılmıştır. Bu amaçla Türkiye'de uzun süredir yaşayan ve Türkçe'yi çok iyi bilen ÇÜ. Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim üyeliği yapan bir İngiliz tarafından Türkçe form yeniden İngilizceye çevrilmiştir. Daha sonra aynı anabilim dalında çeviri derslerini veren üç öğretim üyesi tarafından çeviriler kıyaslanarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Araç bu yeni haliyle iki sistem öğrencilerinden 25'er kişilik

gruplara uygulanarak anlaşılabilirliği test edilmiş ve uyarılma çalışmaları için kullanılmaya hazır hale getirilmiştir.

Dil uyarılması çalışması için test Ç.Ü. Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı üçüncü ve dördüncü yıl öğrencilerine uygulanmıştır. Tamamı 117 kişi olan öğrencilerden ikinci test için 90 kişiye ulaşıldığı için örneklem 90 kişiyi kapsamıştır. Dil uyarılması tamamlanan aracın güvenilirlik ve geçerlik çalışması için 50'si Açıköğretim ve 50'si İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden olmak üzere 100 öğrenci seçkisiz örneklem (random sampling) yöntemiyle teste alınmıştır. Daha sonra testin tekrarında ise 77 öğrenciye ulaşmak mümkün olduğundan örneklem 77 öğrenci ile sınırlı kalmıştır.

LASSI'nin psikolinguistik eşdeğerliğinin sınanmasında Öner (1987) tarafından önerilen desen kullanılmıştır. Tablo 1, testin bu desene göre uygulama şeklini göstermektedir.

Tablo 1. LASSI Psikolinguistik Eşdeğerlik Sınama Deseni

Deneysel Gruplar	N	Deneysel Ölçek Formları	
		1. Uygulama	2. Uygulama
I	45	A	B
II	45	B	A

Öner'in belirttiği dört deneysel ölçek formundan (Türkçe, İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce karma formları) bu çalışmada envanterin sadece İngilizce ve Türkçe formları kullanılmıştır. Araştırmada geliştirilen A (İngilizce), B (Türkçe) formlarından, önce öğrencilerden 45'ine (grup I) LASSI'nin İngilizce formu (A), aynı zamanda diğer 45 kişiye (grup II) ise Türkçe Formu (B) verilerek cevaplamaları istenmiştir. Grup I ve Grup II'nin ayrımı, yani hangi grubun, önce hangi formu alacağı, 90 öğrenci içerisinde seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Aynı işlem iki hafta sonra tekrarlanmış, bu kez grup I'e Türkçe (B) grup II'ye ise İngilizce (A) formları verilmiştir.

LASSI'nin Türkçe ve İngilizce formlarından elde edilen puanlar arasındaki farklar istatistiksel olarak test edilmiştir. Türkçe ve İngilizce test maddelerini ortalamaları arasındaki farklılığın araştırılmasında bağlantılı örneklem (Correlated sample) t testi kullanılmıştır.

Grup I (A-B) ve Grup II (B-A)'nın uygulama sonucunda her iki testten aldıkları ortalama puanlar, standart sapmaları ve t testi sonuçları 10 LASSI skolası için ayrı ayrı olmak üzere hesaplanmıştır.

Çalışmada t testine ek olarak aracın uygulandığı gruplar için iki test arasındaki korelasyonlar Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu tekniği ile hesaplanmıştır. Daha sonra aracın İngilizce-Türkçe formlarının alfa değerleri hesaplanmıştır.

Aracın güvenilirlik ve geçerlik çalışması için test Açıköğretim ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerine 3 hafta ara ile iki kez verilmiştir. Ayrıca testin iç tutarlılığı

hesaplanarak alfa korelasyonları bulunmuştur. LASSI'nin Açıköğretim ve Geleneksel yükseköğretim öğrencilerine uygulanmasından sonra yapılan faktör analizi sonucunda faktörlere ait alfa değerleri, bunların karşılığı olan varyans yüzleri ile birikimli varyans yüzdeleri hesaplanmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Aşağıda, envanterin geçelik ve güvenilirliği ile ilgili bulgular ve yorumlar, yer almaktadır.

Tablolardan da görüldüğü gibi grupların Türkçe-İngilizce formlarının, her bir skala için ortalama değerleri her iki dilde birbirlerine yakın olup, bulunan t değerlerinin hiçbiri $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı değildir.

Çalışmada t testine ek olarak envanterin uygulandığı gruplar için iki test arasındaki korelasyonlar Pearson Momentler Çarpım Korelasyonu tekniği ile hesaplanmıştır.

Tablo 2 : LASSI İngilizce-Türkçe Maddelerinin Ortalaması Standart Sapması ve t-Değerleri

SKALA	Madde Dili	N	Otalama Puan	Standart Sapma	t-Değeri
Tutum	İngilizce	45	29.622	5.060	1.29
	Türkçe	45	30.978	4.924	
Güdülenme	İngilizce	45	26.778	4.889	0.84
	Türkçe	45	27.622	4.589	
Zaman Kullanımı	İngilizce	45	25.711	3.362	1.09
	Türkçe	45	26.689	4.963	
Kaygı	İngilizce	45	26.089	5.988	0.36
	Türkçe	45	26.556	6.387	
Konsantrasyon	İngilizce	45	27.778	4.413	0.79
	Türkçe	45	28.778	6.463	
Bilgi İşleme	İngilizce	45	29.978	5.535	0.76
	Türkçe	45	30.711	4.718	
Anafikirlerin Seçimi	İngilizce	45	19.467	3.293	1.62
	Türkçe	45	20.467	2.528	
Çalışma Yardımcıları	İngilizce	45	26.222	5.187	1.14
	Türkçe	45	27.511	5.488	
Kendi Kendini Test Etme	İngilizce	45	27.778	3.988	0.53
	Türkçe	45	20.289	5.079	
Test Stratejileri	İngilizce	45	29.822	5.622	1.47
	Türkçe	45	31.378	4.366	
TOPLAM	İngilizce	45	269.244	4.294	1.50
	Türkçe	45	278.978	4.650	

Tablo 3 : LASSI Türkçe - İngilizce Maddelerinin Ortalaması Standart Sapması ve t-Değerleri

SKALA	Madde Dili	N	Otalama Puan	Standart Sapma	t-Değeri
Tutum	İngilizce	45	30.467	4.357	0.66
	Türkçe	45	31.044	3.908	
Güdülenme	İngilizce	45	27.867	4.708	0.35
	Türkçe	45	27.533	4.273	
Zaman Kullanımı	İngilizce	45	27.444	4.600	1.08
	Türkçe	45	26.356	4.937	
Kaygı	İngilizce	45	26.889	6.672	0.34
	Türkçe	45	27.311	4.990	
Konsantrasyon	İngilizce	45	20.356	5.678	0.02
	Türkçe	45	20.378	4.599	
Bilgi İşleme	İngilizce	45	31.333	4.492	0.41
	Türkçe	45	30.933	4.688	
Anafikirlerin Seçimi	İngilizce	45	20.622	3.106	0.61
	Türkçe	45	20.622	3.118	
Çalışma Yardımcıları	İngilizce	45	28.089	3.710	0.05
	Türkçe	45	28.044	4.405	
Kendi Kendini Test Etme	İngilizce	45	29.467	3.988	0.53
	Türkçe	45	28.333	5.079	
Test Stratejileri	İngilizce	45	31.844	5.819	0.81
	Türkçe	45	30.844	5.627	
TOPLAM	İngilizce	45	262.378	5.056	0.48
	Türkçe	45	279.000	4.871	

Tablo 4 : LASSI İngilizce, İngilizce-Türkçe Maddelerinin Ortalaması Standart Sapması ve t-Değerleri

SKALA	Madde Dili	N	Otalama Puan	Standart Sapma	t-Değeri
Tutum	İngilizce	90	30.722	4.630	0.58
	Türkçe	90	30.333	4.552	
Güdülenme	İngilizce	90	27.744	4.624	0.86
	Türkçe	90	27.156	4.581	
Zaman Kullanımı	İngilizce	90	27.067	4.773	1.54
	Türkçe	90	26.033	4.212	
Kaygı	İngilizce	90	26.722	6.496	0.02
	Türkçe	90	26.700	5.515	
Konsantrasyon	İngilizce	90	28.567	6.052	0.59
	Türkçe	90	28.078	5.069	
Bilgi İşleme	İngilizce	90	31.022	4.591	0.83
	Türkçe	90	30.456	4.652	
Anafikirlerin Seçimi	İngilizce	90	20.544	2.817	1.55
	Türkçe	90	19.844	3.211	
Çalışma Yardımcıları	İngilizce	90	27.800	4.667	0.94
	Türkçe	90	27.133	4.872	
Kendi Kendini Test Etme	İngilizce	90	28.878	5.195	1.11
	Türkçe	90	28.056	4.739	
Test Stratejileri	İngilizce	90	31.611	5.819	1.58
	Türkçe	90	30.333	5.716	
TOPLAM	İngilizce	90	280.678	33.089	1.37
	Türkçe	90	274.122	33.018	

Tablo 5. LASSI'nin İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce Korelasyon Değerleri

Skala	İngilizce-Türkçe (A-B)	Türkçe-İngilizce (B-A)
	Korelasyon Değeri	Korelasyon Değeri
Tutum	.63	.70
Güdülenme	.71	.78
Zaman Kullanımı	.62	.70
Kaygı	.85	.80
Konsantrasyon	.81	.88
Bilgi İşleme	.68	.80
Anafikirlerin Seçimi	.74	.70
Çalışma Yardımcıları	.72	.82
Kendi Kendini Test Etme	.64	.79
Test stratejileri	.60	.70
Toplam	.80	.92

Tablo 5'de görüldüğü gibi korelasyonlar I grup (A-B) için toplam .80, II. grup (B-A) için .92'dir. Testi öne Türkçe formu almanın, İngilizce formu almaya etki ettiğini göstermektedir. Uygulama sonuçlarının tümünün .0001 düzeyinin üzerinde anlamlılığı vardır.

Tablo 6. LASSI'nin İngilizce-Türkçe Formlarının Alfa Değerleri

Skala	N	-Alfa Değerleri- Türkçe	-Alfa Değerleri- İngilizce
Tutum	90	.82	.78
Güdülenme	90	.87	.83
Zaman Kullanımı	90	.82	.76
Kaygı	90	.89	.92
Konsantrasyon	90	.93	.89
Bilgi İşleme	90	.93	.89
Anafikirlerin Seçimi	90	.82	.85
Çalışma Yardımcıları	90	.90	.83
Kendi Kendini Test Etme	90	.87	.88
Test Stratejileri	90	.88	.77
Toplam	90	.96	.88

Daha sonra aracın Türkçe ve İngilizce formlarının iç tutarlılıkları hesaplanarak alfa değerleri bulunmuştur. Tablo 6 elde edilen alfa değerlerini göstermektedir. Tabloda da görüldüğü gibi Türkçe form değerleri daha yüksek (.96), İngilizce form değerleri ise daha düşük (.88) bulunmuştur. Tüm bu bulgular, envanterin Türkçeye çevirisinin geçerli olduğu ve Türkçe formun dil açısından, İngilizce formun eşiti olarak kabul edilebileceğini göstermektedir.

Tablo 7, LASSI'nin test-tekrar-test ve alfa değerlerini orjinal değerleri ile birlikte

Tablo 7 : Alfa ve Test - Tekrar Test Korelasyon Katsayıları (Orjinal - Uygulama)

SKALA	ORJİNAL		UYGULAMA	
	Alfa Katsayısı	Test-Tekrar Test Kor. Kat.	Alfa Katsayısı	Test-Tekrar Test Kor. Kat.
Tutum	0.72	0.75	0.99	0.99
Güdülenme	0.81	0.84	0.89	0.93
Zaman Kullanımı	0.86	0.85	0.95	0.98
Kaygı	0.81	0.83	0.92	0.92
Konsantrasyon	0.84	0.85	0.62	0.69
Bilgi İşleme	0.83	0.72	0.85	0.85
Anafikilerin Seçimi	0.74	0.78	0.95	0.96
Çalışma Yardımcıları	0.68	0.75	0.96	0.99
Kendi Kendini Test Etme	0.75	0.78	0.95	0.97
Test Stratejileri	0.83	0.81	0.90	0.91

Tablo 8. Faktör Analizi (Aygen Değerleri ve Varyanslar)

Faktör	Açıköğretim			Geleneksel Yükseköğretim		
	Aygen Değeri	Varyans Yüzdesi	Kümülatif Varyans Değ.	Aygen Değeri	Varyans Yüzdesi	Kümülatif Varyans Değ.
1	4.37	43.7	43.7	4.54	45.4	45.4
2	1.79	17.9	61.6	1.49	14.9	60.3
3	0.81	8.1	69.7	0.96	9.6	69.9
4	0.63	6.3	76.0	0.59	5.9	75.8
5	0.56	5.6	81.6	0.56	5.6	81.4
6	0.51	5.1	86.7	0.50	5.0	86.4
7	0.39	3.9	90.6	0.41	4.1	90.5
8	0.34	3.4	94.0	0.35	3.5	94.0
9	0.31	3.1	97.1	0.34	3.4	97.5
10	0.29	2.9	100.0	0.26	2.6	100.0

göstermektedir. Tablo değerlerinden de görüldüğü gibi bulunan değerler LASSI'nin orjinal değerlerinden oldukça yüksektir. Ayrıca bu değerlerin daha önce tartışılan dil uyarlaması sonucunda elde edilen değerlerden de daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar aracın uygulamaya hazır olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Faktör Analizi

Faktör Analizi çok değişkenli ölçeklerin temelini oluşturan faktörleri (değişkenleri) ve bunların özelliklerini ortaya çıkarmaya yarayan bir analiz yöntemidir. Ayrıca bu yöntem bir ölçekteki ortak değişkenleri saptamak için kullanılır (Kerlinger, 1973). Faktör Analizi aynı zamanda bir yapı geçerliği (construct validity) analizi olarak da tanımlanmaktadır. Bilindiği gibi araştırmalarda kullanılan yapılar ya işe vuruk tanımlama yapılar ve/veya daha önce oluşturulmuş bir başka yapı kullanılarak tanımlanır (Constitute defnition). İşte faktör analizinin önemli olan fonksiyonu yapı geçerliği için kullanılmasıdır. Araştırmada da bu amaçla, araçta bulunan skalaların hangilerini birbirleriyle ilişkili olduğu ve hangi skalaların ortak özelliklere sahip olduğu, iki sistemde karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Tablo 8'de LASSI'nin Açıköğretim ve geleneksel yüksek öğretim öğrencilerine uygulanmasından sonra yapılan faktör analizi sonucunda faktörlere ait aygen değerleri, bunlara karşı gelen varyans yüzdeleri ile kümülatif (birikimli) varyans yüzdeleri yer almaktadır. Yapılan faktör analizinde aygen değerleri birden büyük olan (tek başına toplam varyansın %10'undan fazlasını teşkil eden) iki faktör dikkate alınarak analiz yapılmıştır. Tabloda görüldüğü gibi bu iki faktör beraberce toplam varyansın Açıköğretim öğrenciler için %61.6'sını, geleneksel yükseköğretim öğrencileri için %60.3'ünü teşkil etmektedir. Belirgin olan bir diğer konu ise her iki grup için elde edilen sonuçların birbirlerine çok yakın olduğudur.

Yapılan ikili faktör analizi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir. Bu tablo hazırlanırken yalnızca 0.30'un üzerinde olan faktör yüklemeleri dikkate alınmıştır.

Tek başına toplam varyansın açıköğretim öğrencilerinde %43.7'sini, geleneksel yükseköğretim öğrencilerinde %45.4'ünü teşkil eden birinci faktör her iki grupta da büyüklük sırasına göre test stratejileri, konsantrasyon, kaygı,zaman kullanımı, tutum, güdülenme, anafikirlerin seçimi, skalaların yüksek faktör

Tablo 9. Alfa ve Test - Tekrar Test Korelasyonu Katsayıları (Orjinal - Uygulama)

SKALA	AÇIKÖĞRETİM		GELENEKSEL YÜKSEKÖĞRETİM	
	Faktör I	Faktör II	Faktör I	Faktör II
Tutum	0.68		0.72	
Güdülenme	0.43	0.56	0.57	0.47
Zaman Kullanımı	0.73	0.33	0.72	0.39
Kaygı	0.79		0.74	
Konsantrasyon	0.83		0.79	
Bilgi İşleme		0.81		0.73
Anafikirlerin Seçimi	0.61		0.64	
Çalışma Yardımcıları		0.77		0.80
Kendi Kendini Test Etme		0.85	0.32	0.70
Test Stratejileri	0.84		0.82	

yüklemeye değerlerine sahiptir. Dikkati çeken konu duyuşsal alana ait değişkenlerin (tutum, güdülenme, kaygı) her üçünün de bu sıralamada yer almasıdır.

Tek başına toplam varyansın Açıköğretim öğrencilerinde %17.9'unu, geleneksel yükseköğretim öğrencilerinde %14.9'unu teşkil eden ikinci aktör kendi kendini test etme, bilgi işleme, ders çalışma yardımcıları, güdülenme, zaman kullanımı skalalarında yüksek faktör yüklemeye değerlerine sahiptir. Burada önemli bulgu bu faktörün genelde bilişsel alan değişkenlerini kapsamasıdır.

Sonuç olara kesin bir ayırım yapmak zor ise de, birinci faktörün duyuşsal alan, ikinci faktörün ise bilişsel alan ağırlıklı olduklarını söylemek mümkündür.

Açıköğretim ve geleneksel yükseköğretim için ayrı ayrı yapılan faktör analizleri birbirine çok yakın değerler vermişlerdir. Tablo 9'da da görüleceği gibi her iki sistem için faktörlerin skalalara göre dağılımı benzer olmakla kalmayıp, faktör yüklemeye değerleri de birbirine çok yakındır. Bu ise genelde geleneksel sistem için hazırlanmış bir envanter olan LASSI'nin karşılaştırmalı araştırma için uygun bir araç olduğunun bir göstergesidir.

Sonuç

Ölçek bu haliyle daha çok duyuşsal ve bilişsel alana yönelik boyutlarda bilgi verir

özelliktedir. Ayrıca, ölçek üzerinde çalışmalar değişik araştırmacı gruplarınca ve daha büyük örneklemelerle halen devam etmektedir.

Kaynakça

- Biggs, J.B. (1970). "Faculty patterns in study behavior", **Australian Journal of Psychology**, 22, 167-174.
- _____. (1979). "Individual differences in study processes and the quality of learning outcomes", **Higher Education**, 8, 381-394.
- Brown, W. F. ve Holtzman, W.H. (1976). **Survey of study habits and attitudes**. The Psychological Corporation, New York.
- Dore, R.P. (1976). **The diploma disease**. George Allen ve Unwin, London.
- Eysneck, M.W. (1977). **Human memory : Theory, Research and Individual Differences**, Pergamon Press, New York.
- İlgin, B.; Küçük, S.; Zeyrek, E.; Başaran, S. ve Özkan, G. (1988). "Verimli çalışma alışkanlıkları kazandırma seminerinin üniversite giriş sınavına hazırlanan gençlerin başarısına etkisi". V. Psikoloji Kongresinde tebliğ olarak sunulmuştur. İzmir.
- Kerlinger, F.N. (1973). **Foundation of Behavioral Research**, Holt, Rinehart and Winston Inc. New York.

- Küçükahmet, L. (1987). "Öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ve tutumları", **Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları**, No: 153, Ankara.
- Köymen, Ü.S. **Açıköğretim Sistemi Öğrencileri ile Geleneksel Yükseköğretim Öğrencilerinin Öğrenme ve Ders Çalışma Stratejileri Açısından Karşılaştırılması**. Eğitim Teknolojisi ve Yaygın Eğitim Vakfı Araştırma ve Bilimsel Yayınlar Dizisi, No:21, Eskişehir(Baskıda).
- Little, A.W. ve Dore, R.R. (1982). **The Diploma Disease : A Resource Booklet Raper**, No:17.
- Marton, F. ve Saljö, R. (1976). On qualitative differences in learning outcome and process, **British Journal of Educational Psychology**, 46, 4-11.
- _____ (1976). Learning processes and strategies - II, **British Journal of Education Psychology**, 46, 128-148.
- Radyap, J.E. ve Patton, M.J. (1977). "The effectiveness of a study skills course for students of different personality types. **Journal of Conselling Psychology**, 24, 200-207.
- Rutkowski, K. ve Domino, G. (1975) Interrelationship of study skills and personality variables in collage students. **Journal of Educational Psychology**, 67, 784-789.
- Spielberger, C.E. (1980). **Preliminary Professional Manual for the Test Anxiety Inventory**, Consulting Psychologists Press, Palo Alto, C.A.
- Svenson, L. (1977). **Study Skill and Learning**. Gothenburg : Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Weinstein, C.E. (1985). **Assesment and Training of Student Learning Strategies**. In R.R. Schmeck (Ed), **Learning Styles and Learning Strategies**. Plenum, New York.
- _____ ve Mayer, R.E. (1987). **The teaching of learning strategies** M.C. Wittrock (Ed.), **Handbook of Research on Teaching** (3 rd ed.) MacMillan, New York.
- _____ (1987). **LASSI Learning And study Strategies Inventory Users Manual**, H and H Publishing Company, Inc. Clearwater, Florida.